

ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่น :

ศึกษาเฉพาะกรณีเรือนจำจังหวัดสงขลา

PRISONERS' SATISFACTION TOWARDS FULL SUFFICIENT EATING –
NICE SLEEPING PROJECT: A CASE STUDY OF
SONGKHLA PROVINCIAL JAIL

สำราญ ยี่ซ่าย

กัณฑณ หนูทองแก้ว

พระครูธรรมจักรเจติยาภิบาล

มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย วิทยาเขตศรีธรรมมาศากราช

พระณัฐพงษ์ สิริสุวณโณ (จันทโร)

พระณัฐพงษ์ ญาณเมธี (ไกรเทพ)

มหาวิทยาลัยมหาจุฬาลงกรณราชวิทยาลัย วิทยาเขตนครศรีธรรมราช

บทคัดย่อ

สารนิพนธ์นี้มีวัตถุประสงค์ดังนี้ 1) เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา 2) เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีโครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ของผู้ต้องขัง ที่มี อายุ ระดับการศึกษา และ ฐานความผิด ต่างกันและ3) เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 291 คน เครื่องมือที่ใช้เก็บรวบรวมข้อมูลเป็นแบบสอบถาม แบบปลายปิดและแบบปลายเปิด วิเคราะห์ข้อมูลด้วยโปรแกรมคอมพิวเตอร์สำเร็จรูป โดยใช้โปรแกรมสำเร็จรูปทางสถิติ วิเคราะห์โดยหาค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า F – test และเปรียบเทียบรายคู่แบบ Scheffe

ผลการวิจัยพบว่า

ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และ ฐานความผิด พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา พบว่า ตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติ ที่ระดับ 0.05 ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนฐานความผิด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิ่ม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ปัญหาคือ การดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำยังไม่ค่อยดีเท่าที่ควร, ผู้ต้องขังบางส่วนไม่ค่อยได้รับการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อเจ็บป่วย, ห้องสุขามีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น และได้เสนอแนวทางแก้ไขคือ เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มการดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำให้ทั่วถึง, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรจัดการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อผู้ต้องขังเกิดการเจ็บป่วย, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มห้องสุขาให้เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น.

คำสำคัญ: ความพึงพอใจ, ผู้ต้องขัง, เรือนจำ

Abstract

The objectives of this thematic paper were as follows:- 1) to study prisoners' satisfaction towards full sufficient eating – nice sleeping project of Songkhla provincial jail. 2) to compare the prisoners' satisfaction towards full sufficient eating – nice sleeping project of Songkhla provincial jail in terms of age, degree of educations, and based of cases as differently. 3) to study the suggestions concerning problems and resolution of full sufficient eating – nice sleeping project of Songkhla provincial jail, sample size by at the Krejcie and Morgan's table, then got the sample at number of 291 persons. Data collective instrument was questionnaire, both open and close ended. Data analysis by instant computer program, carried out by statistical analysis by frequency, percentage, arithmetic mean, standard deviation, F.test and Scheffe's method.

The results found that:

The prisoners' satisfaction towards full sufficient eating – nice sleeping project of Songkhla provincial jail by including was at moderate level when identified in terms of age, degree of educations, based of cases found that by including was at moderate level. The comparative results of prisoners' satisfaction towards full sufficient eating – nice sleeping project of Songkhla provincial jail found that in terms of age was different as statistical significance at 0.05, degree of educations was different as statistical significance at 0.001, but based of cases was not different as statistical significance at 0.05

The suggestions concerning problem and resolution of full sufficient eating – nice sleeping project of Songkhla provincial jail. The problem; not good

enough of prisoners patient service, some of prisoners had no service whenever getting sick, less of toilet for prisoners which are increasing. The resolution: to be add of creation of patients in the jail as cover as possible, the jail staff should take care the patients whenever getting sick, the jail staff should add more toilets for prisoners increasing.

Keywords: Satisfaction, Prisoners, Jail

บทนำ

มนุษย์ที่เกิดขึ้นมาบนโลกทุกชนชาติ ต้องอยู่รวมกันเป็นกลุ่มที่เรียกว่าสังคม โดยสังคมที่เล็กที่สุดก็คือครอบครัว หมู่บ้าน ชุมชน เนื่องจากมนุษย์เป็นสัตว์สังคมเพื่อการดำรงชีพให้อยู่รอด เมื่อกลุ่มมีขนาดใหญ่ขึ้น ก็จะกลายเป็นสังคมที่ใหญ่ขึ้น การอยู่รวมกันในสังคมนั้นมนุษย์ทุกคนมีความต้องการพื้นฐานที่จะอยู่ร่วมกันอย่างสงบสุข โดยไม่ให้เกิดการเอาเปรียบ การต่อสู้ แย่งชิงและการกระทำต่าง ๆ ที่จะทำให้สังคมขาดความมีระเบียบเรียบร้อย ดังนั้นสมาชิกของสังคมจึงต้องร่วมกันกำหนดกฎกติกาขึ้นเพื่อให้สมาชิกทุกคนปฏิบัติตามกฎกติกาดังกล่าว ก็คือ กฎหมายนั่นเอง ซึ่งถ้าสมาชิกคนใดในสังคมกระทำผิดกฎหมาย ก็จะได้รับบทลงโทษ จึงเกิดกระบวนการยุติธรรมขึ้นประกอบด้วย ตำรวจ อัยการ ศาลและกรมราชทัณฑ์

กรมราชทัณฑ์ เป็นหน่วยงานอันดับสุดท้ายที่มีอำนาจหน้าที่ ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลหรือคำสั่งตามกฎหมายโดยดำเนินการตาม กฎหมายว่าด้วยการราชทัณฑ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้องรัฐธรรมนูญและกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ นโยบาย กระทรวง หลักาอาชญาวิทยาและหลักทัณฑ์วิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตลอดถึงข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ ดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขัง และปฏิบัติการอื่นใดตามที่กฎหมายกำหนดให้เป็นอำนาจหน้าที่ของกรมฯ ตามที่กระทรวง หรือคณะรัฐมนตรีมอบหมาย (กรมราชทัณฑ์, 2539)

กรมราชทัณฑ์ มีหน้าที่ในการบริหารงานราชทัณฑ์จึงได้จัดทำโครงการกินอิม - นอนอุ่น ซึ่งเป็นโครงการที่มีแต่ชื่อเรียก ที่มองแล้วเป็นชื่อที่สวยงามและไพเราะเพื่อเป็นแนวทางให้เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ นำไปจัดทำเป็นโครงการและแผนปฏิบัติการในการบริหารงานเรือนจำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้ต้องขังในการจัดการบริการด้านสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังคือ ด้านสุขภาพ ด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพและด้านนันทนาการ ภายใต้ตัวชี้วัดความสำเร็จที่ได้ตกลงทำไว้กับกระทรวงยุติธรรม และกรมราชทัณฑ์ตามลำดับ โดยกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดมาตรฐานความโปร่งใส 5 ด้าน คือ มาตรฐานด้านข่าวสาร มาตรฐานด้านอาหาร มาตรฐานด้านการทำงานของผู้ต้องขัง มาตรฐานการบริการร้าน

สงเคราะห์และมาตรฐานด้านการบริหารจัดการทั่วไป ร่วมกับมาตรฐานเรือนจำ 10 ด้าน (กรมราชทัณฑ์, 2548, หน้า 3-8) คือ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านอาคารสถานที่และรูปแบบทางกายภาพของเรือนจำ / ทัณฑสถาน มาตรฐานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง มาตรฐานด้านการควบคุมผู้ต้องขังและการรักษาความปลอดภัย มาตรฐานด้านการศึกษาและการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง มาตรฐานด้านการทำงานของผู้ต้องขัง มาตรฐานด้านการรักษาระเบียบและการลงโทษทางวินัยของผู้ต้องขัง มาตรฐานด้านการให้บริการผู้ต้องขังและมาตรฐานด้านกิจกรรมและการได้รับประโยชน์ของผู้ต้องขัง เพื่อให้สังคมภายนอกตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานราชทัณฑ์ได้ โครงการกินอิม - นอนอุ่น จึงมีความสอดคล้องกับมาตรฐานความโปร่งใสและมาตรฐานเรือนจำที่ได้กล่าวแล้วในเบื้องต้น

เรือนจำจังหวัดสงขลาเป็นหน่วยงานสังกัดกรมราชทัณฑ์ มีหน้าที่นำนโยบายดังกล่าวมาปฏิบัติให้เกิดผลสัมฤทธิ์ตามตัวชี้วัด โดยที่ได้แบ่งการบริหารงานเรือนจำออกเป็นฝ่าย ต่าง ๆ ดังนี้

1. ฝ่ายบริหารทั่วไป
2. ฝ่ายควบคุมและรักษาการณ์
3. ฝ่ายฝึกวิชาชีพ
4. ฝ่ายทัณฑปฏิบัติ
5. ฝ่ายการศึกษาและพัฒนาจิตใจ
6. ฝ่ายสวัสดิการผู้ต้องขัง

เรือนจำจังหวัดสงขลาซึ่งมีหน้าที่ในการควบคุมและปฏิบัติต่อผู้ต้องขังในพื้นที่เขตศาลจังหวัดสงขลา ได้จัดทำโครงการกินอิม - นอนอุ่นขึ้น ภายใต้มาตรฐานความโปร่งใส 5 ด้าน และ มาตรฐานเรือนจำ 10 ด้าน เพื่อใช้ดำเนินการในการปฏิบัติกับผู้ต้องขังภายในเรือนจำ ด้านการจัดสวัสดิการให้แก่ผู้ต้องขัง คือ ด้านอาหาร ด้านที่อยู่อาศัย ด้านการรักษาพยาบาล ด้านนันทนาการและด้านการศึกษาอบรม ที่เป็นปัจจัยพื้นฐานต่อการดำรงชีพของผู้ต้องขังในเรือนจำ ภายใต้สิทธิคือ มาตรา 28, 29, 32 ฯลฯ ตามรัฐธรรมนูญแห่งราชอาณาจักรไทยและกฎหมายที่เกี่ยวข้อง เนื่องจากเรือนจำจังหวัดสงขลาที่มีพื้นที่ภายในที่เป็น เขตควบคุม ประมาณ 25 ไร่และมีผู้ต้องขังอยู่ในความควบคุมดูแลไม่น้อยกว่า 1,200 คน ในขณะที่ความจุสามารถรับได้ จำนวน 1,105 คน การปฏิบัติงานในการกิจดังกล่าวอาจกระทบต่อสิทธิของผู้ต้องขังเนื่องจากผู้ต้องขังในจำนวนดังกล่าวส่วนมากเป็นผู้ต้องขังระหว่างพิจารณาคดี ตามรัฐธรรมนูญ มาตรา 39 วรรคสอง ในคดีอาญาต้องสันนิษฐานไว้ก่อนว่าผู้ต้องหาหรือจำเลยไม่มีความผิดและวรรคสาม ก่อนมีคำพิพากษาอันถึงที่สุดแสดงว่าบุคคลใดได้กระทำความผิดจะปฏิบัติต่อบุคคลนั้นเสมือนเป็นผู้กระทำความผิดมิได้ ในการบริหารงานของเรือนจำจังหวัดสงขลา อาจจะมีผลกระทบต่อสิทธิและเสรีภาพขั้นพื้นฐานและการจัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังภายใต้โครงการกิน

อิม – นอนอุ่น ถ้าหากทางเรือนจำจังหวัดสงขลาไม่ดำเนินการให้เป็นไปตามมาตรการของโครงการดังกล่าว จะเกิดการเรียกร้องสิทธิและก่อเหตุร้ายขึ้นภายในเรือนจำได้ จนอาจเกิดผลเสียหายแก่ทางราชการได้ และยากต่อการควบคุม แก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมนิสัยของผู้ต้องขัง ปัญหาที่ทางเรือนจำพบ คือ อาหารที่เรือนจำจัดให้ไม่มีความหลากหลายและคุณค่าไม่ครบตามหลัก 5 หมู่ ปัญหาด้านที่นอน ขนาดของห้องนอนไม่เพียงพอกับความจุและอากาศถ่ายเทไม่ดี เนื่องจากมีผู้ต้องขังมากเกินไปจนความจุของเรือนจำ ด้านการรักษาพยาบาล เมื่อผู้ต้องขังป่วยไม่ได้รับการรักษาทันทีถูกต้องตามหลักการแพทย์เพราะขาดบุคลากรทางการแพทย์ ด้านการนันทนาการ สถานที่ไม่เพียงพอในการจัดกิจกรรมและด้านการฝึกวิชาชีพ ก็ไม่สามารถที่จะรับผู้ต้องขังเข้ารับการฝึกวิชาชีพตามความต้องการได้ เพราะผู้ต้องขังมีจำนวนมากแต่อาคารและโรงฝึกวิชาชีพมีจำกัด จากปัญหาที่กล่าวมาข้างต้น

ผู้วิจัยจึงสนใจที่จะศึกษาความพึงพอใจของผู้ต้องขังว่า มีความพึงพอใจอย่างไรต่อการจัดโครงการกินอิม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา เพื่อผู้วิจัยจะได้นำผลการศึกษาไปเสนอแนะ ปรับปรุงแก้ไขและพัฒนาการบริหารงานของเรือนจำจังหวัดสงขลาให้เกิดประสิทธิภาพและประสิทธิผลสูงสุดต่อองค์กรที่มีหน้าที่ในการควบคุม แก้ไขและพัฒนาพฤติกรรมนิสัยผู้ต้องขัง เพื่อคืนคนดีมีคุณค่ากลับสู่สังคมภายนอกต่อไป

วัตถุประสงค์ของการวิจัย

1. เพื่อศึกษาความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา
2. เพื่อเปรียบเทียบความพึงพอใจที่มีโครงการ กินอิม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ของผู้ต้องขัง ที่มี อายุ ระดับการศึกษา และ ฐานความผิด ต่างกัน
3. เพื่อศึกษาข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

วิธีดำเนินการวิจัย

การวิจัยครั้งนี้ เป็นการวิจัยเชิงปริมาณ ซึ่งผู้วิจัยดำเนินการตามระเบียบวิธีดังนี้
กลุ่มตัวอย่าง คือ ผู้ต้องขังชายเรือนจำจังหวัดสงขลา ในโครงการ กินอิม - นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำนวน 1,200 คน กำหนดขนาดของกลุ่มตัวอย่างโดยใช้ตาราง Krejcie และ Morgan ได้กลุ่มตัวอย่าง 291 คน ใช้วิธีสุ่มตัวอย่างเลือกแบบเฉพาะเจาะจง (Purposive Sampling)

เครื่องมือที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ แบบสอบถาม ซึ่งผู้วิจัยได้สร้างโดยทำการศึกษาจากเอกสารและงานวิจัยที่เกี่ยวข้องต่าง ๆ มาเป็นแนวทางในการจัดทำแบบสอบถาม แบ่งโครงสร้างของแบบสอบถามออกเป็น 3 ตอน ดังนี้

ตอนที่ 1 ข้อคำถามเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ตอนที่ 2 ข้อคำถามเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

ตอนที่ 3 ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา เป็นลักษณะคำถามแบบปลายเปิด (Opened form) เพื่อให้ผู้ตอบแบบสอบถามแสดงความคิดเห็นโดยอิสระ

สถิติที่ใช้ในการวิจัย ได้แก่ ค่าความถี่ ค่าร้อยละ ค่าเฉลี่ย ส่วนเบี่ยงเบนมาตรฐาน ค่า F - test และเมื่อปรากฏว่า ค่า F มีนัยสำคัญทางสถิติ จึงทดสอบความแตกต่างค่าคะแนนเฉลี่ยรายคู่ โดยใช้วิธีของ Scheffe

ผลการวิจัย

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา” นั้น พอสรุปได้ดังนี้

1. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับปัจจัยส่วนบุคคลของผู้ตอบแบบสอบถาม

ผู้ตอบแบบสอบถามทั้งหมด จำนวน 291 คน จำแนกตามตัวแปร ดังต่อไปนี้

1.1 จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 26 - 35 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 128 คน คิดเป็นร้อยละ 44.00 และมีอายุตั้งแต่ 18 - 25 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 75 คน คิดเป็นร้อยละ 25.80 มีอายุตั้งแต่ 36 - 40 ปี มีจำนวนทั้งสิ้น 64 คน คิดเป็นร้อยละ 22.00 มีอายุตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 24 คน คิดเป็นร้อยละ 8.20 น้อยที่สุด

1.2 จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. มีจำนวนทั้งสิ้น 85 คน คิดเป็นร้อยละ 29.21 และมีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนต้น มีจำนวนทั้งสิ้น 81 คน คิดเป็นร้อยละ 27.83 มีการศึกษาระดับประถมศึกษา มีจำนวนทั้งสิ้น 79 คน คิดเป็นร้อยละ 27.15 มีการศึกษาระดับอนุปริญา หรือ ปวส. มีจำนวนทั้งสิ้น 33 คน คิดเป็นร้อยละ 11.34 มีการศึกษาระดับปริญญาตรีขึ้นไป มีจำนวนทั้งสิ้น 13 คน คิดเป็นร้อยละ 4.47 น้อยที่สุด

1.3 จำแนกตามฐานความผิด พบว่า ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่ตอบแบบสอบถามส่วนใหญ่มีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน มีจำนวนทั้งสิ้น 83 คน คิดเป็นร้อยละ 28.50 และมีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย มีจำนวนทั้งสิ้น 81 คน คิดเป็นร้อยละ 27.80 มีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ มีจำนวนทั้งสิ้น 70 คน คิดเป็นร้อยละ 24.10 มีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ มีจำนวนทั้งสิ้น 41 คน คิดเป็นร้อยละ 14.10 มีฐาน

ความผิดคดี พ.ร.บ. จราจรและปลอมแปลงเอกสาร มีจำนวนทั้งสิ้น 16 คน คิดเป็นร้อยละ 5.50 น้อยที่สุด

2. ผลการวิเคราะห์ข้อมูลเกี่ยวกับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา มีดังนี้

2.1 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.2 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามอายุ พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ตั้งแต่ 18 – 25 ปี, ตั้งแต่ 26 – 35 ปี และตั้งแต่ 36 – 40 ปี อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ตั้งแต่ 18 – 25 ปี พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตั้งแต่ 26 – 35 ปี พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตั้งแต่ 36 – 40 ปี พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ตั้งแต่ 46 ปีขึ้นไป พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านที่นอน, ด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.3 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามระดับการศึกษา พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ประถมศึกษา และมัธยมศึกษาตอนต้น อยู่ในระดับปานกลาง มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช., อนุปริญญา ปวส. และปริญญาตรีขึ้นไป อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ประถมศึกษา พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มัธยมศึกษาตอนต้น พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด มัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อนุปริญญา ปวส. พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ปริญญาตรีขึ้นไป พบว่า ด้านการ

ฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านนันทนาการ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

2.4 ผลการวิเคราะห์ระดับความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา จำแนกตามฐานความผิด พบว่า ผู้ต้องขังมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวมทั้ง 5 ด้าน ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ, ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน และฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร อยู่ในระดับปานกลาง ส่วนฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ อยู่ในระดับน้อย เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับชีวิตและร่างกาย พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับยาเสพติดให้โทษ พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านสุนทรกรรม และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับเพศ พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด ฐานความผิดคดีเกี่ยวกับพ.ร.บ จราจรและปลอมแปลงเอกสาร พบว่า ด้านการฝึกวิชาชีพ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด รองลงมาคือด้านนันทนาการ และด้านการรักษาพยาบาล มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด

3. ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

3.1 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามอายุ พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ที่มีอายุต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุนทรกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 ส่วนด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพ และด้านนันทนาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.2 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามระดับการศึกษา พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ที่มีระดับการศึกษาต่างกัน แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุนทรกรรม ด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล และด้านการฝึก

วิชาชีพ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.01 และด้านนันทนาการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

3.3 ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ตามฐานความผิด พบว่า ผลการเปรียบเทียบความแตกต่างความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ที่มีฐานความผิดต่างกัน ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 เมื่อพิจารณาเป็นรายด้าน พบว่า ด้านสุนทรกรรม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ส่วนด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพ และด้านนันทนาการ ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

4. ผลการรวบรวมข้อมูลเกี่ยวกับปัญหา และแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา

ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ได้เสนอปัญหาโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ดังนี้

1. ด้านสุนทรกรรม เรื่อง น้ำดื่มที่ทางเรือนจำได้จัดให้แก่ผู้ต้องขังยังไม่ค่อยสะอาดและยังไม่เพียงพอ, ผู้ต้องขังบางส่วนยังไม่ได้รับประทานอาหารเช้าที่เท่าเทียมกับคนอื่น, อาหารที่เรือนจำจัดให้บางครั้งไม่ค่อยอร่อยเท่าที่ควร

2. ด้านที่นอน เรื่อง ห้องสุขามีจำนวนไม่เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น, ห้องนอนมีขนาดเล็กเกินไปเมื่อจำนวนผู้ต้องขังเพิ่มขึ้น

3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง การดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำยังไม่ค่อยดีเท่าที่ควร, ผู้ต้องขังบางส่วนไม่ค่อยได้รับการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อเจ็บป่วย

4. ด้านการฝึกวิชาชีพ เรื่อง ผู้ต้องขังบางส่วนไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนการฝึกวิชาชีพอย่างดีจากเจ้าหน้าที่เท่าที่ควร, ผู้คุมบางท่านยังไม่ค่อยมีความสามารถถ่ายทอดความรู้แก่ผู้ต้องขัง

5. ด้านนันทนาการ เรื่อง ราคาสินค้าบางชนิดที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีราคาแพงกว่าสินค้าตามท้องตลาดภายนอก, ร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการให้กับผู้ต้องขังยังไม่ค่อยเหมาะสมเท่าที่ควร

ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ได้เสนอแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ดังนี้

1. ด้านสุนทรกรรม เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรมีการจัดน้ำดื่มที่สะอาดและให้เพียงพอแก่ผู้ต้องขัง, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มปริมาณอาหารให้มากขึ้นและมีความอร่อยแก่ผู้ต้องขัง

2. ด้านที่นอน เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มห้องสุขาให้เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มห้องนอนให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขัง

3. ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มการดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำให้ทั่วถึง, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรจัดการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อผู้ต้องขังเกิดการเจ็บป่วย

4. ด้านการฝึกวิชาชีพ เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรสนับสนุนการฝึกวิชาชีพที่หลากหลายแก่ผู้ต้องขังทุกคน, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้คุมให้เกิดความเชี่ยวชาญ

5. ด้านนันทนาการ เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรกำหนดราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ ให้มีราคาถูกหรือเท่ากับราคาสินค้าตามท้องตลาดภายนอก, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรให้ร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

อภิปรายผล

การศึกษาวิจัยเรื่อง “ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอ๋ม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา” ผู้วิจัยได้นำผลที่พบจากการวิจัย มาอธิบายเชื่อมโยงกับทฤษฎี แนวคิด และงานวิจัยที่เกี่ยวข้องในประเด็นดังต่อไปนี้

ผลการวิจัยพบว่า กลุ่มตัวอย่างส่วนใหญ่มีอายุตั้งแต่ 26 - 35 ปี มีการศึกษาระดับมัธยมศึกษาตอนปลาย หรือ ปวช. และมีฐานความผิดคดีเกี่ยวกับทรัพย์สิน มากที่สุด ผู้ต้องขัง มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ๋ม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ทั้ง 5 ด้าน โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง อาจอภิปรายได้ว่า ผู้ต้องขังบางส่วนยังไม่ค่อยมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอ๋ม-นอนอุ่น ทั้งเรื่องความสะดวก ที่นอน ห้องน้ำ การรักษาพยาบาล การฝึกอาชีพ และนันทนาการ ซึ่งขัดแย้งกับงานวิจัยของประสิทธิ์ บัวเต้า ได้ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แว่น อำเภอพร้าวกะทิ จังหวัดเชียงใหม่” (กรมราชทัณฑ์, 2540) โดยทำการศึกษาประชากร กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่แว่น ด้านนิติบัญญัติ, ด้านการบริหารงาน, ด้านการบริการประชาชนและด้านคุณธรรม – จริยธรรม โดยมีความพึงพอใจในเรื่องการบริการประชาชนด้านการรักษาความสะอาด ความเรียบร้อยของอาคารสถานที่สูงสุด รองลงมาคือ เรื่อง การพิจารณาแผนพัฒนาตำบลเป็นไปตามความต้องการของประชาชนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ประชาชนมีความพึงพอใจในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ระดับมาก และขัดแย้งกับงานวิจัยของนริศรา บุญชิต ได้ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริการ

ของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่” (นริศรา บุญชิต, 2551) โดยทำการศึกษา ประชากรกลุ่มตัวอย่างเป็นลูกค้าผู้มาใช้บริการห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่ จำนวน 345 คน พบว่า ลูกค้ามีความพึงพอใจต่อการบริการของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่ โดยรวมอยู่ในระดับมาก และความพึงพอใจต่อการบริการ ด้านพนักงานขาย ด้านการบริการ และด้านส่วนประสมทางการค้าปลีก อยู่ในระดับมาก ลูกค้าที่มีเพศแตกต่างกัน อย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ .05 และเมื่อพิจารณารายด้านพบว่า ลูกค้าที่มีเพศต่างกันมีความพึงพอใจ ด้านพนักงานขายและด้านการบริการ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญที่ระดับ .01 และ .05 ตามลำดับและไม่พบว่าลูกค้าที่มีอายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้และความถี่ในการใช้บริการ แตกต่างกัน มีความพึงพอใจต่อการบริการของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่ แตกต่างกัน

ด้านสุนทรกรรม พบว่า เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และฐานความผิด โดยรวม มีค่าเฉลี่ยอยู่ในระดับปานกลาง อาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังบางส่วนยังไม่ค่อยมีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม - นอนอุ่นในด้านสุนทรกรรม คืออาหาร สถานที่ทำอาหาร สถานที่รับประทานอาหาร น้ำดื่ม เท่าที่ควร เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า สถานที่จัดเลี้ยงอาหารมีอากาศถ่ายเทได้ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจอธิบายได้ว่า แม้ผู้ต้องขังบางส่วนจะไม่ค่อยพอใจต่อโครงการกินกิน -นอนอุ่นเท่าที่ควรแต่ในเรื่องสถานที่จัดเลี้ยงอาหารทางเรือนจำจัดให้มีอากาศถ่ายเทได้สะดวก แต่ข้อว่า มีน้ำดื่มสะอาดและเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจอธิบายได้ว่า เรือนจำไม่มีการจัดน้ำดื่มที่สะอาดและเพียงพอต่อความต้องการของผู้ต้องขังนักด้วยว่า ผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นทุกวัน และงบประมาณที่ได้รับจัดสรรจากรัฐก็น้อยไป ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ บัวเต้า ได้ศึกษาเรื่อง “ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แว่น อำเภอพร้าวจังหวัดเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากร กลุ่มตัวอย่างในพื้นที่รับผิดชอบขององค์การบริหารส่วนตำบล พบว่าประชากรกลุ่มตัวอย่าง มีความพึงพอใจต่อการดำเนินงาน ขององค์การบริหารส่วนตำบลแม่แว่น ด้านนิติบัญญัติ, ด้านการบริหารงาน, ด้านการบริการประชาชนและด้านคุณธรรม - จริยธรรม โดยมีความพึงพอใจในเรื่องการบริการประชาชนด้านการรักษาความสะอาด ความเรียบร้อยของอาคารสถานที่สูงสุด รองลงมาคือ เรื่อง การพิจารณาแผนพัฒนาตำบลเป็นไปตามความต้องการของประชาชนโดยรวมทั้ง 4 ด้าน ประชาชนมีความพึงพอใจในเกณฑ์เฉลี่ยอยู่ระดับมาก (ประสิทธิ์ บัวเต้า, 2550)

ด้านที่นอน พบว่า เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และฐานความผิด โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับน้อย อาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ไม่ค่อยพอใจต่อโครงการกินอิม-นอนอุ่นมากนักเนื่องด้วยทางเรือนจำยังไม่สามารถจัดหาที่นอนและห้องนอนให้กับผู้ต้องขังเพิ่มได้ เหตุจากงบประมาณจำกัดและจำนวนผู้ต้องขังได้เพิ่มขึ้นมาก เมื่อ

พิจารณารายข้อ พบว่า กิจกรรมบันเทิงเพื่อความหย่อนใจมีเพียงพอก่อนถึงเวลานอน มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่แม้ไม่ค่อยพอใจต่อโครงการกนอิม-นอนอุ่นแต่ก็ยังพอใจต่อกิจกรรมบันเทิงก่อนเข้านอนที่ทางเรือนจำได้จัดให้ แต่ข้อว่า ห้องสุขามีจำนวนที่เพียงพอเมื่อเทียบกับจำนวนผู้ต้องขัง มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจอธิบายได้ว่า เมื่อผู้ต้องขังเพิ่มจำนวนมากขึ้น จึงทำให้ห้องสุขา มีไม่เพียงพอ และทางเรือนจำก็ยังไม่สามารถหางบประมาณมาสร้างให้เพียงพอได้ จึงทำให้เกิดความไม่พอใจต่อผู้ต้องขัง ดังนั้น ผู้บริหารเรือนจำควรปรับปรุงทางงบประมาณสร้างห้องน้ำให้มากขึ้นเพื่อรองรับกับจำนวนของผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น ซึ่งสอดคล้องกับงานวิจัยของ ประสิทธิ์ อารินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่” (ประสิทธิ์ อารินทร์, 2548) โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากญาติมิตรที่มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงใหม่พบว่า 1. ผู้มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังมีทัศนคติต่อ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ด้านสถานที่ให้บริการเท่านั้นที่ผู้มาใช้บริการเห็นว่ายังไม่เหมาะสม รองลงมาคือ ด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้มาขอใช้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านระเบียบปฏิบัติในการให้บริการเยี่ยม 2. ทัศนคติของผู้มาใช้บริการ ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ไม่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังและประสบการณ์ที่เคยมาติดต่อเยี่ยม 3. ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยภาพรวมเห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า มีเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเห็นว่าไม่เหมาะสม คือด้านการจัดสวัสดิการผู้มาขอใช้บริการ

ด้านการรักษาพยาบาล เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และฐานความผิด โดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับน้อย อาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยได้รับการรักษาพยาบาลเพียงพอ ทันท่วงที เนื่องด้วยทางเรือนจำยังไม่สามารถหาพยาบาลให้เพียงพอต่อจำนวนผู้ต้องขังได้ จึงทำให้เกิดความพึงพอใจน้อย เมื่อพิจารณารายข้อ พบว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลช่วยเหลือจากผู้คุมเป็นอย่างดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจอธิบายได้ว่า แม้ผู้ต้องขังส่วนใหญ่ยังไม่ค่อยได้รับการรักษาพยาบาลเพียงพอ ทันท่วงทีแต่เมื่อเจ็บป่วยขึ้นผู้คุมจะดูแลเป็นอย่างดี แต่ข้อว่า เมื่อเจ็บป่วยจะได้รับการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำอย่างใกล้ชิด มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจอธิบายได้ว่า เหตุเนื่องจากจำนวนพยาบาลน้อยกว่าจำนวนผู้ต้องขัง ดังนั้นเมื่อผู้ต้องขังเจ็บป่วยจึงไม่ได้รับการดูแลที่ดีพอ ดังนั้นผู้บริหารเรือนจำควรปรับปรุง โดยการเพิ่มหมอ พยาบาลวิชาชีพให้มากขึ้นเพื่อรองรับกับจำนวนของผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ อารินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบ

ต่อการให้บริการการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากญาติมิตรที่มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงใหม่พบว่า 1. ผู้มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังมีทัศนคติต่อ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ด้านสถานที่ให้บริการเท่านั้นที่ผู้มาใช้บริการเห็นว่ายังไม่เหมาะสม รองลงมาคือ ด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้มาขอใช้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านระเบียบปฏิบัติในการให้บริการเยี่ยม 2. ทัศนคติของผู้มาใช้บริการ ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ไม่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังและประสบการณ์ที่เคยมาติดต่อเยี่ยม 3. ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยภาพรวมเห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า มีเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเห็นว่าไม่เหมาะสม คือด้านการจัดสวัสดิการผู้มาขอใช้บริการ (ประสิทธิ์ อารินทร์, 2548)

ด้านการฝึกวิชาชีพ เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และฐานความผิดโดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง อาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังบางส่วนยังไม่ค่อยได้รับการฝึกอาชีพที่หลากหลาย และยังไม่เหมาะสมกับความถนัดของผู้ต้องขังบางกลุ่ม เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า การที่เรือนจำใช้กิจกรรมทางศาสนาเพื่อพัฒนาจิตใจเป็นสิ่งที่ดี มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังพอใจที่ทางเรือนจำได้ใช้กิจกรรมทางศาสนาโดยนิมนต์พระมาให้ความรู้ เทศนา และทำการสอบธรรมศึกษา มีอนุศาสน์อบรมคุณธรรมความดี นั่งสมาธิ กรรมฐาน แต่ข้อว่า เมื่อต้องการฝึกวิชาชีพจะได้รับการสนับสนุนอย่างดีจากเจ้าหน้าที่ มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจอธิบายได้ว่า เมื่อผู้ต้องขังจะทำการฝึกอาชีพไม่ค่อยได้รับการสนับสนุนจากผู้คุมเท่าที่ควร ด้วยว่าอุปสรรคในการฝึกต้องผลัดเปลี่ยนหมุนเวียนกัน ทำให้ผู้ต้องขังได้รับการฝึกอาชีพไม่ทั่วถึงทำคน ดังนั้นผู้บริหารเรือนจำควรปรับปรุงการฝึกอาชีพให้แก่ผู้ต้องขัง โดยจัดหาอุปกรณ์สำหรับฝึกอาชีพเพิ่มขึ้น ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ อารินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากญาติมิตรที่มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงใหม่พบว่า 1. ผู้มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังมีทัศนคติต่อ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ด้านสถานที่ให้บริการเท่านั้นที่ผู้มาใช้บริการเห็นว่ายังไม่เหมาะสม รองลงมาคือ ด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้มาขอใช้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านระเบียบปฏิบัติในการให้บริการเยี่ยม 2. ทัศนคติของผู้มาใช้บริการ ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ไม่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา

อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังและประสบการณ์ที่เคยมาติดต่อยืม 3. ทศนะของเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยภาพรวมเห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า มีเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเห็นว่าไม่เหมาะสม คือด้านการจัดสวัสดิการผู้มาขอใช้บริการ

ด้านนันทนาการ เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และฐานความผิดโดยรวม มีค่าเฉลี่ย อยู่ในระดับปานกลาง อาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังบางส่วนยังไม่ค่อยได้รับสวัสดิการ การนันทนาการ และกิจกรรมบันเทิง เช่น การดูหนัง ฟังเพลง เพียงพอ เมื่อพิจารณาเป็นรายข้อ พบว่า มีการจัดกิจกรรมนันทนาการด้านกีฬา เช่น ฟุตบอล เซปักตะกร้อ อย่างเหมาะสมเพียงพอ มีค่าเฉลี่ยมากที่สุด อาจอธิบายได้ว่า ทางเรือนจำได้จัดให้ผู้ต้องขังได้ทำกิจกรรมเล่นกีฬา ในตอนเช้าและเย็นสม่ำเสมอทุกวัน แต่ข้อว่า ราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ มีหลากหลายพอและขายสินค้าตามราคาท้องตลาดภายนอก มีค่าเฉลี่ยน้อยที่สุด อาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังไม่ค่อยพอใจที่สินค้าที่ขายในร้านสวัสดิการมีราคาที่สูงกว่าท้องตลาด ดังนั้นผู้บริหารเรือนจำควรปรับปรุง โดยตรวจสอบราคาสินค้า และให้ร้านสวัสดิการจำหน่ายสินค้าตามราคาท้องตลาด ซึ่งก็สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ อารินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากญาติมิตรที่มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงใหม่ พบว่า 1. ผู้มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังมีทัศนคติต่อ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ด้านสถานที่ให้บริการเท่านั้นที่ผู้มาใช้บริการเห็นว่ายังไม่เหมาะสม รองลงมาคือด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้มาขอใช้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านระเบียบปฏิบัติในการให้บริการเยี่ยม 2. ทศนะของผู้มาใช้บริการต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ไม่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังและประสบการณ์ที่เคยมาติดต่อยืม 3. ทศนะของเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยภาพรวมเห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า มีเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเห็นว่าไม่เหมาะสม คือด้านการจัดสวัสดิการผู้มาขอใช้บริการ (ประสิทธิ์ อารินทร์, 2548)

ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา พบว่า ผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา ที่มีอายุ ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 1 ที่ตั้งไว้ว่าผู้ต้องขังที่มีอายุต่างกัน

มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่น แตกต่างกัน ที่มีระดับการศึกษา ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 สอดคล้องกับสมมติฐานข้อที่ 2 ที่ตั้งไว้ว่าผู้ต้องขังที่มี ระดับการศึกษาต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่น แตกต่างกัน ส่วนที่มีฐานความผิด ต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ขัดแย้งกับสมมติฐานข้อที่ 3 ที่ตั้งไว้ว่าผู้ต้องขังที่มี ฐานความผิดต่างกัน มีความพึงพอใจต่อโครงการ กินอิม – นอนอุ่น แตกต่างกัน ที่เป็นดังนั้นอาจอธิบายได้ว่า ผู้ต้องขังที่มีอายุ ระดับการศึกษา ต่างกัน จะมีความรู้สึกความต้องการ ที่ไม่เท่ากัน มีบางท่านที่มีความรู้สึกไม่พึงพอใจ ต่อสถานที่ ห้องนอน ห้องสุขา หรือแม้กระทั่งการรักษาพยาบาล คิดว่าผู้คุมไม่ยุติธรรม จึงทำให้พบความแตกต่าง แต่ที่มีฐานความผิดต่างกัน มีความพึงพอใจไม่ต่างกัน สอดคล้องกับงานวิจัยของประสิทธิ์ อารินทร์ ได้ศึกษาเรื่อง “ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่” โดยทำการศึกษาประชากรกลุ่มตัวอย่างแบบบังเอิญจากญาติมิตรที่มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในเรือนจำกลางเชียงใหม่พบว่า 1. ผู้มาใช้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังมีทัศนคติต่อ ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังในภาพรวมอยู่ในระดับที่เห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า ด้านสถานที่ให้บริการเท่านั้นที่ผู้มาใช้บริการเห็นว่ายังไม่เหมาะสม รองลงมาคือ ด้านการจัดสวัสดิการสำหรับผู้มาขอใช้บริการ ด้านบุคลากรผู้ให้บริการ และด้านระเบียบปฏิบัติ ในการให้บริการเยี่ยม 2. ทัศนคติของผู้มาใช้บริการ ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ไม่มีความแตกต่างกัน ในระหว่างเพศ อายุ ระดับการศึกษา อาชีพ รายได้ สถานภาพทางสังคม ความเกี่ยวข้องกับผู้ต้องขังและประสบการณ์ที่เคยมาติดต่อเยี่ยม 3. ทัศนคติของเจ้าหน้าที่ต่อปัจจัยที่มีผลกระทบต่อ การให้บริการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่ โดยภาพรวมเห็นว่าเหมาะสม และหากพิจารณาเป็นรายกิจกรรมพบว่า มีเพียงด้านเดียวเท่านั้นที่เจ้าหน้าที่ผู้ให้บริการเห็นว่าไม่เหมาะสม คือด้านการจัดสวัสดิการผู้มาขอใช้ บริการ (ประสิทธิ์ อารินทร์, 2548)

สรุป

กรมราชทัณฑ์ เป็นหน่วยงานอันดับสุดท้ายที่มีอำนาจหน้าที่ ปฏิบัติต่อผู้กระทำผิดให้ เป็นไปตามคำพิพากษาของศาลหรือคำสั่งตามกฎหมายโดยดำเนินการตาม กฎหมายว่าด้วยการ ราชทัณฑ์และกฎหมายอื่นที่เกี่ยวข้อง กำหนดแนวทางปฏิบัติต่อผู้ต้องขังให้สอดคล้อง รัฐธรรมนูญและกฎหมาย ระเบียบข้อบังคับ นโยบาย กระทรวง หลักอาชญาวิทยาและ หลักทัณฑ์วิทยา ตลอดจนข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับการปฏิบัติต่อผู้ต้องขังตลอดถึง

ข้อเสนอแนะในเรื่องที่เกี่ยวข้องขององค์การสหประชาชาติ ดำเนินการเกี่ยวกับสวัสดิการและการสงเคราะห์แก่ผู้ต้องขัง

โครงการกินอิม – นอนอุ่น ซึ่งเป็นโครงการที่มีแต่ชื่อเรียก ที่มองแล้วเป็นชื่อที่สวยงามและไพเราะเพื่อเป็นแนวทางให้เรือนจำและทัณฑสถานทั่วประเทศ นำไปจัดทำเป็นโครงการและแผนปฏิบัติการในการบริหารงานเรือนจำให้เกิดผลสัมฤทธิ์ต่อผู้ต้องขังในการจัดการบริการด้านสวัสดิการแก่ผู้ต้องขัง คือ ด้านสุขภาพ ด้านที่นอน ด้านการรักษาพยาบาล ด้านการฝึกวิชาชีพและด้านนันทนาการ ภายใต้ตัวชี้วัดความสำเร็จที่ได้ตกลงทำไว้กับกระทรวงยุติธรรมและกรมราชทัณฑ์ตามลำดับ โดยกรมราชทัณฑ์ได้กำหนดมาตรฐานความโปร่งใส 5 ด้าน คือ มาตรฐานด้านข่าวสาร มาตรฐานด้านอาหาร มาตรฐานด้านการทำงานของผู้ต้องขัง มาตรฐานการบริการร้านสงเคราะห์และมาตรฐานด้านการบริหารจัดการทั่วไป ร่วมกับมาตรฐานเรือนจำ 10 ด้าน คือ มาตรฐานด้านการบริหารจัดการ มาตรฐานด้านบุคลากร มาตรฐานด้านอาคารสถานที่และรูปแบบทางกายภาพของเรือนจำ / ทัณฑสถาน มาตรฐานด้านการจำแนกลักษณะผู้ต้องขัง มาตรฐานด้านการควบคุมผู้ต้องขังและการรักษาความปลอดภัย มาตรฐานด้านการศึกษาและการฝึกวิชาชีพผู้ต้องขัง มาตรฐานด้านการทำงานของผู้ต้องขัง มาตรฐานด้านการรักษาระเบียบและการลงโทษทางวินัยของผู้ต้องขัง มาตรฐานด้านการให้บริการผู้ต้องขังและมาตรฐานด้านกิจกรรมและการได้รับประโยชน์ของผู้ต้องขัง เพื่อให้สังคมภายนอกตรวจสอบความโปร่งใสในการบริหารงานราชทัณฑ์ได้ โครงการกินอิม - นอนอุ่นจึงมีความสอดคล้องกับมาตรฐานความโปร่งใสและมาตรฐานเรือนจำที่ได้กล่าวไว้ในเบื้องต้น

จากผลการวิจัยพบว่า ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง เมื่อจำแนกตามอายุ ระดับการศึกษา และ ฐานความผิด พบว่า โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ผลการเปรียบเทียบความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา พบว่า ตามอายุ แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05 ระดับการศึกษา แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.001 ส่วนฐานความผิด ไม่แตกต่างกันอย่างมีนัยสำคัญทางสถิติที่ระดับ 0.05

ข้อเสนอแนะเกี่ยวกับปัญหาและแนวทางแก้ไขโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ปัญหาคือ การดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำยังไม่ค่อยดีเท่าที่ควร, ผู้ต้องขังบางส่วนไม่คอยได้รับการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อเจ็บป่วย, ห้องสุขามีจำนวนไม่คอยเพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น และได้เสนอแนวทางแก้ไขคือ เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มการดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำให้ทั่วถึง, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรจัดการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อผู้ต้องขังเกิดการเจ็บป่วย, เจ้าหน้าที่เรือนจำควรเพิ่มห้องสุขาให้เพียงพอกับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น

ข้อเสนอแนะ

1. ข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย

ผลการศึกษาวิจัย พบว่า ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา โดยรวม อยู่ในระดับปานกลาง ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเชิงนโยบาย ดังนี้

ด้านสุขทกรรม เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรปรับปรุงให้มีการจัดน้ำดื่มที่สะอาด และให้เพียงพอแก่ผู้ต้องขัง และควรเพิ่มปริมาณอาหารให้มากขึ้นและมีความอร่อยแก่ผู้ต้องขัง

ด้านที่นอน เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรปรับปรุงโดยเพิ่มห้องสุขาให้เพียงพอ กับจำนวนผู้ต้องขังที่เพิ่มขึ้น และควรเพิ่มห้องนอนให้มีขนาดใหญ่ขึ้นเพียงพอ กับจำนวนผู้ต้องขัง

ด้านคุณธรรมและจริยธรรม เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรปรับปรุงโดยเพิ่มการดูแลรักษาพยาบาลแก่ผู้ต้องขังของเรือนจำให้ทั่วถึง และควรจัดการดูแลรักษาพยาบาลอย่างทันทีเมื่อผู้ต้องขังเกิดการเจ็บป่วย

ด้านการฝึกวิชาชีพ เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรปรับปรุงโดยสนับสนุนการฝึกวิชาชีพที่หลากหลายแก่ผู้ต้องขังทุกคน และควรเพิ่มความรู้ความสามารถในการถ่ายทอดความรู้แก่ผู้คุมให้เกิดความเชี่ยวชาญ

ด้านนันทนาการ เรื่อง เจ้าหน้าที่เรือนจำควรปรับปรุงโดยการกำหนดราคาสินค้าที่จำหน่ายในร้านสงเคราะห์ ให้มีราคาถูกหรือเท่ากับราคาสินค้าตามท้องตลาดภายนอก และควรให้ร้านสงเคราะห์จัดสวัสดิการแก่ผู้ต้องขังเพิ่มขึ้นกว่าที่เป็นอยู่

2. ข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัย

จากการศึกษาวิจัยเรื่อง ความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีโครงการ กินอิม – นอนอุ่นของเรือนจำจังหวัดสงขลา ผู้วิจัยมีข้อเสนอแนะเพื่อการวิจัยครั้งต่อไป ดังนี้

2.1 ควรศึกษาความพึงพอใจของผู้ต้องขังที่มีต่อการบริการด้านน้ำสะอาดเพื่อบริโภคของเรือนจำจังหวัดสงขลา

2.2 ควรศึกษาการมีส่วนร่วมของผู้ต้องขังที่มีต่อการสร้างห้องสุขาให้เพียงพอ กับจำนวนผู้ต้องขังของเรือนจำจังหวัดสงขลา

2.3 ควรศึกษาความคิดเห็นของผู้ต้องขังที่มีต่อการดูแลรักษาจากพยาบาลของเรือนจำจังหวัดสงขลา

เอกสารอ้างอิง

- กรมราชทัณฑ์. (2548). *มาตรฐานเรือนจำ*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์.
- กรมราชทัณฑ์. (2539). *พระราชกฤษฎีกาแบ่งส่วนราชการกรมราชทัณฑ์ พ.ศ. 2539*. กรุงเทพมหานคร: กรมราชทัณฑ์.

- กรมราชทัณฑ์. (2540). *ข้อกำหนดมาตรฐานขั้นต่ำสำหรับปฏิบัติต่อผู้ต้องขัง*. กรุงเทพมหานคร: โรงพิมพ์กรมราชทัณฑ์.
- นริศรา บุญชิต. (2551). ความพึงพอใจของลูกค้าที่มีต่อการบริการของห้างสรรพสินค้าเซ็นทรัล สาขาหาดใหญ่. ใน *สารนิพนธ์ศิลปศาสตรมหาบัณฑิต สาขาวิชาพัฒนามนุษย์และสังคม*. มหาวิทยาลัยสงขลานครินทร์.
- ประสิทธิ์ บัวเต่า. (2550). ความพึงพอใจของประชาชนต่อการดำเนินงานขององค์การบริหารส่วนตำบล : ศึกษาเฉพาะกรณีองค์การบริหารส่วนตำบลแม่แวน อำเภอพร้าว จังหวัดเชียงใหม่. ใน *สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขารัฐศาสตร์การปกครอง*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.
- ประสิทธิ์ อารินทร์. (2548). ปัจจัยที่มีผลกระทบต่อการให้บริการการเยี่ยมผู้ต้องขังของเรือนจำกลางเชียงใหม่. ใน *สารนิพนธ์ศาสนศาสตรมหาบัณฑิต สาขาสังคมวิทยา*. มหาวิทยาลัยมหามกุฏราชวิทยาลัย.